

REGISTERBLAD

Senast uppdaterad, namn och datum: G. Hallin (1987-02-26), Å. Pehrson (1999-10-05), Å. Forsberg (2013-04-18)

Område av riksintresse för naturvård i Örebro (T) län

Områdesnummer: NRO18020

Områdesnamn: Järleån

Kommun: Nora (84), Lindesberg (85) och Örebro (80)

Kartblad: 10FNV

Area: ca 310 ha varav ca 290 ha land och ca 20 ha vatten

Naturgeografisk region: Skogslandskapet norr om norrlandsgränsen (27)

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 61, Norrström

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Kullig terräng med relativ höjd 50-100 m.

Riksvärde:

Geovetenskap	
Vattendrag	Fauna

Värdeomdöme: Järleån med flera långa forssträckor och lövskogen runt omkring hyser ett rikt djurliv, med många fågelarter (vissa är häckande mindre flugsnappare, strömstare, forsärla och kungsfiskare), strömstationär öring och bäver. Hammarbyån hyser strömstationär öring.

Huvudkriterier: A, C

Stödskriterier: 1, 2, 3, 6, 7, 9

Förutsättningar för bevarande: Fortsatt inga ingrepp i landformer eller vattenföring. Fiske endast i vetenskapligt syfte. Ingrepp som kulvertering eller förändringar av vattendragets sträckning eller bottenprofil, vandringshinder och vattenreglering, vattenuttag, utsläpp av försurande ämnen, tillförsel av organiska gifter, överfiske, inplantering av främmande öringstammar och skogsavverkning längs vattendraget medför att områdets naturvärde skadas.

Säkerställande: Övre delen av området närmast ån utgör naturreservatet Järleån (105 ha). Natura 2000-område (107 ha). Skogsvårdsstyrelsens naturvårdsavtal (3,5 ha).

Områdets huvuddrag: Området utgörs av övre delen av Järleåns dalgång, en ca 7 km lång sträcka, som börjar strax nedom utflödet ur Norasjön. Ån följer en sänka i berggrunden, vilken

efter senaste istiden till stor del var fylld med mjåla och andra finkorniga sediment. I dessa har ån skurit en slingrande, upp till ca 15 m djup ravin ner till moränen eller berggrunden. Talrika sidoraviner förekommer. Flera forsar, de mindre sedan gammalt utbyggda finns på sträckan. Störst och outbyggd är Långforsen, drygt en km lång och med en fallhöjd på ca 20 m. Flera dammar och rester av hyttor ända från 1500-talet finns i dalgången.

Huvudravinen är i stort bevuxen med blandlövsskog, mest yngre graal och ask, särskilt på tidigare slåtter- och betesmark. Enstaka mycket gamla och grova askar och björkar finns kvar från slåttertiden. En hel del öppen betesmark återstår närmast ovan ravinen. I lövskogen är hägg mycket vanlig och skogen är till stor del lundartad, med arter som lind, tibast, hässleklocka, skavfräken, springkorn, lundarv, lungört och vätteros. Ån och lövskogen hyser ett rikt djurliv, med många fågelarter (vissa är häckande mindre flugsnappare, strömstare, forsärla och kungsfiskare), strömstationär öring och bäver. Äldre uppgifter om flodpärlmussla i Järleån kunde bekräftas under 2012.

Den strömstationära öringen är ett ursprungligt bestånd och är av stor lokal betydelse. Den anses storvuxen för att ha en å som uppväxtområde och är den enda grövre strömlevande öringen som finns i Örebro län. Den är därför intressant för vidare odling och återutsättning i hela landet men främst inom Örebro län. I artportalen finns 276 arter rapporterade för området, de flesta är insekter och svampar, många rödlistade. På senare år har utter varit vanligt förekommande i området.

Anmärkningar: De delar som ej ingår i naturreservat finns upptagna i naturvårdsöversikt (80:110, II, 2a; 80:111, II, 3b; 80:112, II, 3a; 80:113, II, 2a; 84:43, II+III, 2a; 84:45, III, 3b; 84:47, II+III, 2a; 84:48, II, 3a; 84:49, II, 3b; 85:34, II, 2a). ÅoHI (85:29, 84:10, 85:29). Natura 2000-område, id SE0240063. Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004. Skogsvårdsstyrelsens naturvårdsavtal (dnr 1045).

Referenser:

- Führ P O, 1972: Naturvårdsinventering av Järleområdet, Länsstyrelsen i Örebro län.
 Furuholm L, M. Nettelbladt och B. Karlsson, 1974: Översiktlig naturinventering av Örebro kommun, Länsstyrelsen i Örebro län.
 Ekholm E, 1975: Översiktlig naturinventering av Nora kommun. Länsstyrelsen i Örebro län.
 Ekholm E, 1978: Översiktlig naturinventering av Lindesbergs kommun, Länsstyrelsen i Örebro län.
 Fiskeriverket, beslut 1988-04-11 rörande Områden av riksintresse för yrkesfisket, områden av särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende arter och stammar av fisk.
 Fiskeristyrelsen 1984: Bevarande av de svenska fiskbeståndens genetiska resurser.
 Vattenfall 1989: Öringstammar i Sverige. Åtgärdsstudier för kompensation av fiskeskador. Delrapport 2.
 Länsstyrelsen i Örebro län, 1995: Inventering av ängs- och hagmarker i Örebro län, norra delen. Publ.nr.1995:15.
 Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004, www.sjv.se/tuva.